Filosofie (zrod)
Ladislav Hejdánek
This is a part of the original document:
1994
jedná se o část původního dokumentu:
1994

- myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 28. 6. 1994
- philosophical diary – record, Czech, origin: 28. 6. 1994

Filosofie (zrod)

Filosofie se zajisté nezrodila náhle, ale její zrod musel být dlouho připravován, a dnes už můžeme rozeznávat několik předpokladů či spíše kořenů myšlení vskutku filosofického. Je tu však jedna závažná nesnáz: historická geologie, biologická paleontologie a také archeologie musí respektovat jisté dnešní (dnes existující) materiální nálezy a svou konstrukci dávné minulosti mají tak s čím srovnávat a na čem ověřovat. Také filosofie má nejen svou historii, ale také prehistorii. Ve filosofické archeologii jsme však odkázáni téměř výlučně na konstrukce (to je ostatně charakteristické pro filosofii vůbec, jak si ještě ukážeme), a to ze dvou základních příčin. 1) Především nám chybí materiální doklady. Filosofie se sice zrodila v době, kterou bývá zvykem označovat za „historickou“, což však znamená jenom to, že o ní už máme písemné doklady. Vynález písma (a zejména ještě starší zrod jazyků) tak nutně předchází vzniku filosofie, který časově a zeměpisně umísťujeme do takového 6. až 5. století př.Kr. do Řecka. Přímé literární památky z této doby nemáme, jsme odkázáni na různé, většinou dost krátké citace v dílech pozdějších autorů. 2) Avšak takovéto literární doklady (jakož literární doklady vůbec) lze za „materiální“ památky považovat jen s velkou výhradou: texty musí být interpretovány v docela jiném smyslu a také docela jinými metodami než geologické útvary, otisky v usazeninách, kosterní zbytky nebo staré nádoby či jejich střepy apod. Zatímco materiální relikty (až na výrobky člověka) vznikaly bez lidského zásahu (a zatímco hmotné pozůstatky starých kultur nenesou záměrné poselství tomu, kdo je našel nebo se s nimi setká jinak), literární doklady představují sdělení, které není prostě před námi, nýbrž které musíme pochopit, porozumět mu – prostě musíme se s ním setkat tak, že zároveň dochází k setkání našich vlastních kontextů s kontexty toho, kdo je autorem onoho sdělení.

(Praha, 940628-2.)